
VIERING / DIENST op 11 januari 2026, 10 uur**Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer**

Orgel/Piano: J.R.

Koster: Leon de Graaff

Kerkenraadslid: Tilly Overbeek

Lezer: Ineke van der Stroom

Predikant: Paul F. Thimm

Aansteken van de kaarsen**Welkom****Zingen** “God van hemel, zee en aarde”**210:1,2,3****Bemoediging en Groet**

Onze hulp is in de naam van God, de Eeuwige,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die sprak: “Er zij licht” en er was licht in de duisternis”;
die Jezus zond om licht te zijn in de wereld,
zodat mensen Gods kinderen kunnen worden.

Goedheid, barmhartigheid en vrede zijn ons
van God, die ons liefheeft en met ons is
en van Jezus Christus, die ons voorgaat en onderwijst
door de Heilige Geest, die ons doet leven. Amen.

Met elkaar delen (kaarsen aansteken)

- Herdenken van Guus Stein

Zingen “Wij zoeken hier uw aangezicht”**281:1,2,5,10****Gebied**

God, Rots in de Branding, Bron van liefde en vertrouwen!
U kent ons als geen ander – onze sterke en zwakke kanten.
Voor U hoeven we ons niet anders voor te doen dan we zijn.
U neemt ons aan als uw kinderen - zoals we zijn. – Daarvoor danken we U, God.

En zo komen we vanochtend ook weer bij U,
omdat U van ons houdt – zonder mits of maar,
omdat U ons iets te zeggen hebt – iets goeds,
iets anders dan dat wat wij door de week horen of wat we tegen elkaar kunnen zeggen.

Geef dat wij beetje bij beetje begrijpen wát U ons wilt zeggen
door woorden in de bijbel, door de inspiratie van Uw Heilige Geest
door Jezus Christus, die ons met de hemel, met U zelf, verbindt. AMEN.

Bijbellezing: Jesaja 42:1-9**Zingen** “Ik breng een rechter aan het licht”**459:1,2,3,4****Bijbellezing: Matteüs 3:13-17****Zingen** “Juich voor de koning van de Joden”**526:1,2,4**

Preek/overdenking

I.

Op een zondagsschool zijn de **kinderen** druk met elkaar aan het praten. Ze bekvechten met elkaar over de vraag, waar God nu eigenlijk woont.

Eén kind zegt heel stellig: "God woont in de **hemel**!"

Een ander kind dat misschien wel heel aandachtig in de kerstviering heeft meegedaan, schudt zijn hoofd en roept stellig:

"Nee hoor, God woont op **aarde** tussen ons mensen! Hè juf?"

Een jongen - zijn vader is blijkbaar huisarts - beëindigt de diepzinnige theologische discussie met de wijze opmerking:

"God **woont** in de **hemel**... maar zijn **praktijk** heeft Hij in de **kerk**."

Lieve gemeente! Dit beeld van de zondagsschoolkinderen bevalt me heel goed. Het drukt namelijk de spanning uit waarin we leven:

Aan de ene kant is God **verborgen** voor onze ogen. Dat is precies wat de bijbel "de hemel" noemt. Maar aan de andere kant waar God zijn praktijk heeft, waar Hij handelt, daar wordt Hij voor ons **zichtbaar**; daar kunnen we iets van zijn nabijheid beleven.

God heeft zijn praktijk daar, waar mensen in zijn naam willen samenkomen, overal daar waar mensen in zijn naam denken, bidden, leven en handelen.

II.

Ook in het verhaal van Matteüs vanochtend gaat het om die eigenaardige spanning – de spanning dat God verborgen is maar tegelijk ons mensen zo nabij. Of – om het nog 's met de woorden van de drie zondagsschoolkinderen te zeggen:

God heeft zijn woning in de hemel - verborgen, maar Hij is ook in de kerk en op aarde, want daar heeft Hij zijn praktijk, daar is Hij zichtbaar aan het werk.

Johannes de Doper zit in die eigenaardige spanning van die verborgen God die toch nabij is. Johannes roept de mensen toe: "*Kom tot inkeer, (dat wil zeggen: keer om, vernieuw je leven,) want het Koninkrijk van de hemel is nabij!*" (3:2)

En het vreemde is dat de mensen naar hem toestromen. Ze zijn niet bang om hun geloof openlijk te belijden en blijkbaar zijn ze ook niet bang om zich te laten dopen. - Ziet u het voor u een drukte van allemaal **doops-gezinden** bij het doopwater van de Jordaan?

Johannes de Doper spoort de mensen aan om in het water helemaal **kopje onder** te gaan. Deze doop is **een teken**, een symbolische handeling, Johannes knoopt aan bij de gewoonte van rituele wassingen van zijn Joodse geloofstraditie. Het is hem natuurlijk niet alleen te doen om een **uitwendige** schoonmaak, maar ook om het verlangen naar **innerlijke** reinheid en schoonheid. De doop staat voor een nieuw begin, voor schoon schip maken in je leven. Dat lucht op en dat kan bevrijdend werken – je zonder schaamte en welbewust te verbinden met God.

Maar dan voegt zich ineens iemand in die lange wachtrij van mensen aan de oever van de Jordaan. Iemand die Johannes helemaal niet heeft verwacht (en wij misschien ook niet). Het is **Jezus**. Ook Jezus wil zich laten dopen. Hoezo eigenlijk? Waarvoor?

De **doop van Jezus** is het moment waarin Jezus zelf voor het eerst in het openbaar treedt. Jezus is dan rond de dertig jaar oud. Het is een **belangrijk beginpunt** want hier wordt openlijk bekend, wat Jezus zal gaan doen en hoe Hij door God gezien wordt.

III.

Johannes onderbreekt dat waar hij mee bezig is, zodra Jezus verschijnt. – Is Johannes verrast, omdat hij Jezus niet verwacht? Is hij verbluft, geschokt of zelfs verontwaardigd daarvoor wat Jezus van hem vraagt?

Het is de **tweede keer** dat die rechtlijnige, strenge Johannes weigert om iemand te dopen:

1. Eerst waren het mensen die Hij **onwaardig** acht en bruusk afwijst – bepaalde farizeeën en sadduceeën – o zo vroom maar ook misselijkmakend schijnheilig: “Adderen-gebroed! Jullie denken dat het allemaal wel goed zit, omdat jullie kinderen van Abraham zijn, alsof jullie niet eerst hoeven om te keren!” Johannes durft die hoge heren ronduit de waarheid te zeggen.

2. Maar nu weigert Johannes de Doper dus ook Jezus de doop - nu - omdat hij **zichzelf** onwaardig acht om Jezus te dopen: “Eigenlijk heb ik het nodig om **door jou** gedoopt te worden... maar jij komt bij mij, om je te laten dopen? Dat kan en mag toch niet! Dit is toch onzin, Jezus.”

Ik probeer me voor te stellen, hoe Johannes zich gevoeld zal hebben. Hij was zo verbaasd, als wanneer een **ervaren chirurg** bij een van de artsen in opleiding zou komen om hem te vragen: “Ik wil graag dat jij mij opereert”.

Of zoals wanneer een ervaren **meubelmaker** of **botenbouwer** aan een beginnende leerling een belangrijke opdracht toevertrouwt: “Ik heb hier een opdracht van een goede klant van ons. Dat lijkt me wat voor jou om te doen.” – Is dat niet de wereld op zijn kop?

De doop van Jezus staat helemaal aan het **begin van Jezus openbare leven**. Hoe Johannes toen al heeft geweten wie Jezus is, vertelt de evangelist Matteüs niet.

Opmerkelijk: nog voordat Jezus zijn eerste preek gehouden heeft en het woord van God met zijn woorden en daden heeft uitgedragen, erkennen **anderen**, iets van de betekenis Jezus: de herders uit de velden bij Bethlehem beseffen het, de wijzen uit het oosten en Johannes de Doper dus ook.

En daarom **weigert** hij Jezus te dopen. Het gaat om meer dan de vraag “wie mag nou wie dopen?”. Het gaat om de vraag: “Wie is hoger? Wie heeft het grootste gezag?” Een spannend moment.

IV.

Jezus zwicht niet voor de bezwaren, voor de goedbedoelde afwijzing van Johannes. **Jezus stelt zich niet boven de mensen** aan de oever. Jezus' doop is een teken van nederigheid en solidariteit. Want Jezus stelt zich niet boven alle mensen die ernaar hunkeren om **met hun leven in het reine te komen**.

Daarom geeft Jezus aan Johannes zijn ferme antwoord: “*Laat het nu maar gebeuren, want op deze manier past het ons om alle gerechtigheid te vervullen.*” (V.15)

En wat betekent dat “alle gerechtigheid vervullen”? - Dat betekent toch dat Jezus alles wil doen om de relatie **tussen God en de mensen** en de relatie **tussen mensen onderling** recht te doen.

En dat kan Jezus niet anders doen dan in diepe solidariteit en verbondenheid met allen die zich naar God toekeren en als teken daarvan in de rij staan om gedoopt te worden. Uiteindelijk laat Johannes zich gelukkig erop in. In Grieks staat “hij liet hem geworden.” Zo wordt Jezus gedoopt.

En zodra Jezus opkomt uit het water, wordt **bevestigd** dat dit inderdaad **zijn weg** is. Want Jezus wordt bevestigd met **drie typisch bijbelse symbolen** die tot onze verbeelding spreken. De drie symbolen zijn: 1. de **hemel** opent zich, 2. de **Geest** daalt neer als een duif en 3. een **stem** klinkt uit de hemel.

Ik probeer me voor te stellen, wat de **diepere betekenis** hiervan is. Blijkbaar gebeurt hier met Jezus iets wat voor doopsgezinden van begin af aan de doop van Jezus zo belangrijk maakte en tot een soort voorbeeld om te volgen als je jezelf laat dopen.

Ik denk dat dat ook meegespeeld heeft, waarom ik mij ooit heb laten dopen.

De **hemel gaat open** of anders gezegd een andere wereld gaat voor je open – de verborgen of geheimzinnige wereld van God. En Gods goede **Geest** komt **als een duif** over je en in je zoals bij Jezus. Ga daar gerust van uit.

Weet u sinds een paar maanden draag ik graag een speld bij me (op mijn colbert of trui) in de vorm van een duif. En die duif verbeeldt voor mij wat doop en geloof betekent. De duif staat namelijk voor de goede, heilige Geest van God. De duif met de olijftak staat ook voor Gods Geest van geweldloze vrede en van samen leven op aarde. Het herinnert mij natuurlijk ook aan de duif van Noach met de olijftak in haar snavel – zo van: “Kijk, er ontkiemt hier en daar leven in de schepping, let er maar op!” En dat is ook de Geest die met Pinksteren heel verschillende mensen tot een eenheid en geloofsgemeenschap bijeenbrengt.

En dan komt er bij de doop van Jezus nog die bijzondere **stem** erbij:

“Dit is mijn geliefde Zoon, in Hem vind ik vreugde, in wie ik mijn welbehagen heb.” (V.17)
Dat lijkt heel erg op de woorden van **Jesaja** van onze 1^e bijbellezingen - woorden die treffend bij Jezus passen: *“Hier is mijn dienaar, hem zal ik steunen, hij mijn uitverkorene, in hem vind ik vreugde, ik heb hem met mijn geest vervuld.” (42:1)*

En wat is het dan – waardoor Jezus Gods liefde, vreugde en welbehagen wekt? – Ik geloof dat de overige woorden van Jesaja dat heel raak verwoorden. Ja, waarom zou je de woorden van die oude profeet niet op Jezus mogen toepassen.

Want Jezus is nou 's een dienaar die niet luidkeels hoog van de toren schreeuwt, een geknakt riet niet kapotbreekt, of het laatste vonkje licht uitblust. Nee, dit is een dienaar die zich inzet voor recht en gerechtigheid, op een geweldloze, menselijke, vrede-lievende manier. Het is een mens naar Gods hart, omdat hij oog heeft voor wie kwetsbaar is, de ogen opent van wie verblind is, zorgt voor bevrijding van wie gevangen is of in het duister zit.

Dit is geen machtsmens die anderen breekt en die de schepping vernielt, maar die zorgzaam en bescheiden is en die zich bewust is van zijn plek en zijn hogere roeping.

Laten we in ieder geval onthouden en niet vergeten:

Wat daar bij de Jordaan met Jezus gebeurt, maakt ons duidelijk, dat God die in het **verborgen** (in de hemel) woont zijn **praktijk** midden onder ons heeft - in de kerk, ja op aarde. – Dat geeft ons hoop en vertrouwen – ondanks alles. Amen.

Muziek

Open Ruimte

Gebed en Onze Vader

Laten we bidden

en daarvoor beginnen in de stilte met onze eigen en persoonlijke woorden tot God.

...stilte...

Heer, trouwe en barmhartige God!

Jezus maakt indruk op ons.

Hij heeft zich laten dopen, nederig en solidair met al die mensen die met hun leven in het reine willen komen, die omkeren en die zich laten dopen als teken van verlangen naar U en uw koninkrijk. – **Wij danken en loven U** daarvoor!

Wij bidden U: herinner ons steeds weer aan de doop van Jezus, en aan de betekenis van de doop voor ons. Help ons om Christus na te volgen, dat we ons inzetten voor gerechtigheid en vrede en de invloed van uw koninkrijk op aarde.

Het beeld van de **geopende hemel** zet ons aan het denken.

U bent **verborgen** en toch schept U verbinding met ons. U **woont** in de hemel, maar U **werkt** bij ons hier op aarde. – **Wij danken en loven U** daarvoor!

Wij bidden U: laat de wereld merken dat U begaan bent met het leven van ieder mens.

Laat de eenzamen en verdrietigen, de zieken en de stervenden en die het moeilijk hebben merken dat U nabij bent - ook door mensen die aan hen denken en hen bijstaan. Help dat wij zulke mensen zijn.

Wie doodsangsten uitstaan en lijden in Soedan, in Oekraïne, in Gaza, wie gespannen en onzeker zijn over de toekomst in Venezuela, in Iran, in Groenland en elders, laat merken dat ze niet alleen zijn maar dat U bij hen bent en bij mensen die weten dat hun onrecht wordt aangedaan en hen steunen.

Uw **Geest** die als een duif neerkomt, blijft ons bij en inspireert.

Hij gaf Jezus de kracht en de inspiratie om zijn roeping te vervullen:

met wat zijn mond zei en zijn handen deed voor een ander. – **Wij danken en loven U** daarvoor!

Wij bidden U voor allen die zoeken naar zin en inhoud voor hun leven.

We bidden U voor allen die verward zijn, voor allen die kwade geesten en negatieve gedachten oproepen en onheil aanrichten in de politiek, in de kerk en de samenleving, in de wereld.

O God, schenk ons uw Geest van inkeer en verandering; schenk ons uw goede Geest van liefde.

Uw Stem uit de hemel spreekt ons aan, God.

U hebt Jezus uw geliefde kind genoemd, nog voordat hij met zijn taak was begonnen.

U hebt Hem zó bevestigd als de mens naar uw hart. – **Wij danken en loven U** daarvoor!

Wij bidden U nu: Laat ook ons uw stem van liefde horen. Blijf tot ons spreken!

En laat uw stem klinken – ook door ons – voor mensen die niet genoeg liefde krijgen – kinderen en volwassenen, verwaarloosde minderheden, mensen die anderen haten – misschien uit gemis aan liefde. Samen bidden we nu tot U, zoals Jezus dat deed:

(oudere versie)

Onze Vader die in de hemel zijt.

Uw naam worde geheiligd

Uw koninkrijk kome.

Uw wil geschiede in de hemel,
alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.

Want van u is het koninkrijk

en de kracht en de heerlijkheid

- in eeuwigheid. AMEN.

(versie van NBV 2006)

Onze Vader in de hemel!

Laat uw naam geheiligd worden,

laat uw koninkrijk komen

en uw wil gedaan worden

op aarde zoals in de hemel.

Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.

Vergeef ons onze schulden,

zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig is.

En breng ons niet in beproeving,

maar red ons uit de greep van het kwaad.

Want aan U behoort het koningschap,

de kracht en de majesteit

Collecten**Zingen** “Wij leven van de wind”**687 (alle 3)****Zegen(samen)**

Laten we nu samen aan het einde van deze dienst en het begin van deze nieuwe week elkaar en de wereld zegenen in Gods naam:

*De Eeuwige zegent je en behoedt je!
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
en is je genadig!
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
en geeft je vrede!*

Zingen “Gezegend gaan we nu van hier...Amen”
= melodie van 273 “Loof God die zegent al wat leeft”

Zingenderwijs 57**Doven van kaarsen**